

2010 VANCOUVERI OM, 28. VEEBRUAR, 50 KM

JÄRGMISED NELI ÖÖPÄEVA olid rasked. Kogu olümpia oli muutumas suureks pettumuseks. Ma sulgesin end oma tuppa.

Rootslased olid meid 30 kilomeetris võitnud. Nad olid meid teatesõidus võitnud. Töötas tulla rootslaste olümpia.

Mõtlesin selle tunde peale, mis valdas mind neli aastat tagasi, kui mind koondisesse ei võetud. Nüüd olin ma saanud võimaluse see tagasi teha.

Aga ma olin ebaõnnestunud.

Oli jäänud kasutada viimane võimalus.

28. veebruari hommik oli hall ja udune. Algas 50 kilomeetri sõit.

Peale esimest viit kilomeetrit olin viiendal kohal. Koos olid kolm norralast – Odd-Bjørn Hjelmeset, Jens Arne Svartedal ja mina. Martin Johnsrud Sundby oli ka meile üsna lähedal.

Olümpial on karmid reeglid ja publik ei tohi raja ääres seista. Seetõttu on vahepeal täiesti vaikne. Kuuled vaid suuskade libisemist metsa vahel ja iseenda hingamist. Seejärel tuled staadionile ja õhk plahvatab helidest. Hüüded, näod ja värvid, kõlaritest

kostev kommentaatori hää – kõik see summutab su hingamist. Ja siis libised uuesti metsa vahele, kõik jääb jälle vaikseks ja sa kuuled taas vaid oma hingamist: sisse ja välja, sisse ja välja.

Esiotsas kiirendati ja võeti kinni.

Rootsi 50 kilomeetri spetsialist Anders Södergren proovis üsna vara eest ära sõita ja saigi teistega vahe sisse, aga Odd-Bjørn võttis talle järele. Mitmed venelased sõitsid koos. Sakslased tegid sedasama. Ja ka meie, norralased.

Koos sõitmisel on mitmeid põhjuseid. Üks neist on tuuletakistus. Teine on see, et sõidetud jäljes on parem libisemine. Pealegi saame sõidu ajal omavahel rääkida, vahetada ees vedajaid. Pidurdada gruppi, kui keegi üritab eest ära minna. Ja mitte vähem tähtis on see, et sul on alati jäljes ruumi.

Sa proovid anda võistkonnakaaslastele kõik võimalikud eelised, samal ajal kui vastased peavad kogu töö ise ära tegema.

Peale 30 kilomeetrit, kui olin suuski vahetanud, läksin välja kolmeteistkümnendana. Staadionilt lahkudes kukkusin küll korra ninali, aga sellest ei tulnud suurt draamat. Ma püsisin üsna hästi kannul, olin heal positsioonil.

Marcus Hellner sõitis mõned kilomeetrid ees, seejärel vedas veidi aega Dario Cologna. Vahepeal olid mõned väiksemad spurdid, aga liidergrupp koosnes ligikaudu 25 mehest. Mina olin endiselt grupi esimeses pooles.

Kui jõudsime peale 45 kilomeetri läbimist staadionile ja keldal, mis andsid märku viimase ringi algusest, kaikusid üle kogu platsi, oli juhtgrupp hakanud kahanema. Meid oli nüüd 15 mehe ringis.

Ma sõitsin staadionilt ära ühena liidergrupi viimastest meestest. Legkov oli kohe minu ees. Seal oli ka Dario. Ja Võlegžanin. Tobias Angerer, rootslane Daniel Rickardsson, Lukáš Bauer ja Di Centa.

Ja loomulikult Marcus Hellner ja Axel Teichmann.

Kõik olid koos.

Peale 47. kilomeetrit hakkasin pabistama, et keegi võib spurrida. Ma tõukasin end ettepoole Dario selja taha, kes hakkas ees üsna kõvasti sõitma.

See mulle sobis.

Grupi tagaosas hakati üksteise järel ära kukkuma. Lukáš Bauer võitles ja Hellneril oli eriti raske. Tema jäi mõni kilomeeter enne lõppu grupist maha.

Kui lähenesime staadionile, siis tempo tõusis. Johan Olsson proovis korra eest minna, aga juhtgrupi kiirus oli liiga suur. Ma läksin ette, ja kui olime lähenemas viimasele pikale tõusule, sõitsin Dario ja Teichmanniga õlg õla kõrval.

Siis läks Teichmann.

Ta sai meiega väikese vahe sisse, ta tundus nii reibas, et peaaegu hüppas tõusust üles. Teadsin, et tõusule järgneb üks pikem laskumine, ja ma jõudsin vaid mõelda, et ma tahaks olla sellel laskumisel teisel positsioonil. Ma andsin endast kõik, vahetasin jälge ja läksin Dario ette. Kui Teichmann võttis sisse laskumisasendi staadioni poole, sain ma just soovitud positsiooni.

Teichmann oli saanud väikese vahe sisse, aga kui ma talle järele libisesin, mõtlesin, et see võib isegi õnnestuda. Mul oli ideaalne asetus.

Pikk paremkurv tõi meid staadionile ja kui laskumine lõppes, alustasin paaristõugetega. Johan Olsson läks naaberjälge ja liikus minuga peaaegu kõrvuti. Teichmanniga oli ikka veel vahe sees. Olin meetrikese Olssonist ees ja iga tõukega saime Teichmannile mõne sentimeetri võrra lähemale. Vahetult enne lõpusirget tulime viimasesse vasakkurvi ja Olssonil oli hea võimalus võtta sisekurv, aga ta tegi ühe tibatillukese valearvestuse. Mina lipsasin seal just tema ette ja kurvi lõpus olin Teichmanni selja taga.

Ja siis tõukasin paaris nii, kuidas suutsin.

Mu peas oli kõik vaikne.

Ma ei kuulnud oma hingamistki.

Ma ei kuulnud rahva hõikeid.

Sain Teichmanni paari hea tõukega kätte ja iga järgmisega sain temast natuke ettepoole. Kui finišini oli jäänud kümme meetrit, sain aru, et ma võidan.

Olin võitnud olümpiakulla 50 kilomeetris.

Odd-Bjørn oli esimene, kes tuli mu juurde, kui lamasin maas ja üritasin hingamist korda saada. „Pagan, kui lahe!” hüüdis ta. Ma lihtsalt lamasin maas. Ja siis kuulsin ühte häält ütlemas „Petter”.

Vaatasin üles.

See oli Teichmann.

Ta ulatas mulle käe. Ma tõstsin parema käe tema poole, ja kui ta sellest kinni sai, siis tõmbas ta mu jalgadele ja kummar-
dus ettepoole.

Seejärel me embasime teineteist.

PÄRAST VÕISTLUST OOTAS MEID auto, mis pidi meid medalitseremooniale viima. See oli umbes tunnise autosõidu kaugusel staadionist. Kohad autos olid reserveeritud 50 kilomeetri võitjatele. Aga kui ma autosse istusin, oli seal juba üks mees mind ees ootamas. Odd-Bjørn naeratas laialt.

Ta oli tulnud 17. kohale.

Peale tseremooniat sõitsime ühele venelaste peole. See oli korraldatud eelkõige reklaamimaks järgmist taliolümpiat, mis pidi toimuma Sotšis. Me saime sealt palju riideid. Teiste seas ka ühe esindusjope, mille seljal ilutses suurte tähtedega „Russia”. Aga ma olin omadega täiesti läbi. Mu keha oli katki. Ma ei suutnud süüa ja kõik kohad olid valu täis, seetõttu lahkusime peolt üsna vara.

Koduteel tundus, nagu sõidaksime läbi kummitusteküla. Olümpiaküla oli täiesti tühi. Kõik naissportlased olid lahkunud juba pärast 30 kilomeetri sõitu. Olümpiamängud olid kestnud kaua ja sportlased, kes olid oma soorituse teinud, tahtsid vaid koju laste ja perede juurde.

Tänavatel oli alustatud juba koristamisega. Meie lonkisime läbi küla, kaks norralast Venemaa jopedes, kui märkasime äkki tulesid McDonald’i restoranis. Vaatasime teineteisele otsa ja naeratasime.

Ja nii lõppes meie olümpia. Nii me tähistasime.
Odd-Bjørn ja mina.
Kodust kaugel, kumbki oma Quarter Pounderiga.

Kui oma tuppa jõudsin, ei vaadanud ma telerit ega telefoni, ma lihtsalt viskasin kõhuli voodisse, surusin näo patja ja nutsin.

SEL HOOAJAL SAIN 600 punktiga maailma karika üldvõidu. Seega võitsin kuue võiduga. Oleksin võitnud ka Tour de Skil osalemata. Olin ülivõimas. Hoolimata mõningasest ebaõnnestumisest olümpial, oli see hooaeg vaieldamatult mu parim.

Hooaeg oli hea, aga pikk. Kõige tipuks veel ka pikad olümpiamängud Kanadas. Ma olin tüdinunud. Mul oli paar nädalat aega hinge tõmmata ja siis algasid treeningud järgmise hooaja Oslo MM-iks.

Tahtsin vaid kodus olla, aga plaanide järgi pidin minema koondisega Oslosse arengulaagrisse.

Plaani ei saanud muuta.

Arengulaager seisneb selles, et istume kogu koondisega koos, meile jagatakse ankeedid ja siis käime kõik hooajal juhtunu läbi ja paneme kirja, mida me sellest või teisest asjast arvame. Tavaliselt ei anna see mulle midagi, see on mahavisatud aeg. Eriti praegu, peale seda pikka hooaega, oli see tõesti viimane asi, millest mõelda. Ma olin võitnud maailma karika 600 punktiga. Järgmine parim norralane oli tulnud viieteistkümnendaks. Tundus mõttetu istuda seal koos ja arutada, mis eelmise kevade treeninguettevalmistuses toimus ja mis mitte.

Niisiis ütlesin, et olen haige.

See ei olnud muidugi kõige mõistlikum otsus.

Sest tekkis nimelt väike väljakutse. Mängisin ühes harrastajate jalgpallimeeskonnas, mis koosnes Mosviki vanadest tuttavatest. Mängisime viiendas liigas. Ja just sel nädalavahetusel, kui pidin arengulaagrist viilima, oli meil mäng võõrsil. Ja sel hetkel tundus just õige sõpradega jalgpalli mängida, end suusatamisest täiesti välja lülitada ja lihtsalt lõbutseada.

Niisiis otsustasin mängida.

Mäng peeti Vuku nime kandvas paigas. See asub kõigest nii kaugel, et ma vaevalt oskan seletada, kuidas sinna saab. See on üks koht, mis jääb teele, kui Verdalist edasi Rootsi poole sõita.

Kui mäng lahti vilistati, istus tribüünil ligi sada pealtvaatajat. Võitlus oli väga tasavägine. Peale 90 minutit oli seis 2 : 2 ja lisaajal saime karistuslöögi.

Olin kohe nõus ise lööma.

Sättisin palli hoolikalt märgile ja astusin paar sammu tagasi. Tõmbasin hinge. Siis jooksin pallile peale ja löin selle paremasse ristnurka. See oli pagana hästi suunatud, pall lendas väravavahi kõrguselt, aga piisavalt tugevalt, nii et olin üsna kindel, et see läheb sisse. Aga väravavaht sirutas end, sai ühe sõrme vahele ja püüdis palli kinni.

Kohe peale seda vilistati mäng lõppenuks.

Vaatamata ebaõnnestunud karistuslöögile oli kõik siiski kenasti läinud, kuni mu telefon helises. See oli koondise treener Morten Aa Djupvik.

„Tere,” ütlesin.

„Või nii ...” ütles tema. „Nii et sina mängisid siis jalgpalli?”

„Hm ...?”

„Kas sa mängisid jalgpalli?”

Selgus, et keegi oli telefoniga filminud minu karistuslööki ja saatnud selle Norra TV2-le. Ja Oslos oli kogu koondis teinud arengulaagris pausi, et spordiuudiseid vaadata.

Kõik olid seda videot näinud.

Järgmisel päeval lendasin esimese lennukiga Oslosse.

Sõitsin lennujaamabussiga Ullevåli staadionile, kus spordijuht Åge Skinstad mulle olukorda selgitas. Seejärel suundusime Tippspordikeskusesse, kus arengulaager toimus. Astusime sisse konverentsisaali, mille ühte seina kattis projektori ekraan ja gruppidesse jaotatud toolidel istusid vaikides ja oodates nais- ja meeskoondislased.

Åge ja mina läksime kõikide ette. Åge rääkis veidike ja siis oli minu kord andeks paluda, et olin jalgpalli mänginud ja end haigeks valetanud.

Minu jaoks ei olnud see mingi suur probleem, mulle see eriti korda ei läinud. Aga kogu see asi plahvatas meedias. Olid ka mõned sportlased, kes reageerisid ja avaldasid arvamust, et avalik noomimine on nagu kiusamine töökohal, aga eelkõige oli see siiski meedia poolt tekitatud konflikt.

Sel aastal valiti mind „Aasta nimeks” ja aasta spordigalal sain „Sportlase auhinna”. Selle üle olin väga uhke. Hooaeg oli olnud väga hea.

Aga ma olin ka palju reisinud. Mulle pöörati rohkesti tähelepanu nii sponsoraluses kui meedias. Reklaam oli muutunud intensiivsemaks ja minult nõuti rohkem. Olin elanud elu, mis keerles vaid ümber spordi.

Ja see muutus aina hullemaks. Sest nüüd algas ettevalmistus minu elu kõige tähtsamateks meistrivõistlusteks. Võistlusteks, millele mõtlesin nii hommikul ärgates kui öhtul magama heites, iga päev, seitse aastat.

Suusa-MM Oslos.